

zaupati, marveč si mora le v svojih lastnih močeh rešenja iskati.

Kjer je pa trdna, požrtvujoča in stanovitna volja, ne more zmaga izostati. Ljudstvo, ki samo nad sebo ne obupa, ni zgubljeno!

Tega pa naj nihčér zmed nas ne pozabi, da bi pri tolikih in tako mogočnih nasprotnikih greh, dà samomor bil, razcepljevati narodne moči. Če kedaj, nam je sedaj sloge treba.

Raznih misli itak le biti zamoremo gledé onih načel, ktere za zdaj v drugej vrsti stojé, da toraj njih poravnanje čisto lahko prihodnjosti prepustimo. Za zdaj se moramo, kateri se pod zastavo naroda in dežele vojskujemo, edino le za to poganjati: da ohranimo narodne in deželne pravice... deželno samoupravo. (Nam Slovencem je ravno tako potreba, da smo v slovenskih pokrajinah sami svoji gospodje.) Delajmo toraj složno in z vsemi močmi; združimo se vsi v eno samo bojno vrsto proti skupnemu sovražniku: „složnost pelje do zmage!“

Tako se glasi možata beseda českih veljakov. Po prav resnem preudarku spoznamo tudi mi, da se nam je istih načel držati, ako hočemo z vspedom braniti slovenskemu ljudstvu pravice, brez kterih ni narodnega življenja.

Ako s českimi veljaki pripoznavamo, da so nektère stvari, zastran kterih zamorejo narodnjaki raznih misli biti, ktere pa „za zdaj“ v drugej vrsti stojé, ter se poravnajo lahko v prihodnje, se nismo zneverili svojim konservativnim načelom, marveč postopamo po modrem političnem ravnilu: najprej pobiti sovražnika, potem še le staviti mirovne pogodbe. Naš vkupni sovražnik je liberalni centralizem, kteri ne prizanaša ne cerkvi ne narodom. Konservativna in narodna stranka imate tedaj z enim sovražnikom opraviti. Ako je ta po vzajemnem prizadevanji zmagan, potem pride, ako Avstriji zvezda sreče zatonula še ni, — federalizem, ki pomenja za nas Slovence vsaj upravno združenje. Kedar pa to dosežemo, potem si uravnamo dom od znotraj.

Cerkvene zadeve.

Prošnja kat. polit. društva v Konjicah.

Veleslavno ces. in kr. ministerstvo deželne brambe! Prepokorno podpisani odbor se predrzne velesl. ces. in kr. ministerstvu sledečo prošnjo, ktero je kat. polit. društvo v Konjicah dnes enoglasno sklenilo, z največim spoštovanjem predložiti: Veleslavno ces. in kr. ministerstvo deželne brambe naj v postavnem potu pripomore k premembi splošnega vojnega zakona gledé na enoletne prostovoljce tako, da se ti po opravljeni enoletni dejanski službi tudi morejo brez zadržka

izučiti bogoslovja in za duhovnike posvečeni biti, potem pa uvrstijo med vojne duhovnike. — To svojo prošnjo opira na sledeče razloge: Vojna postava od 5. decembra 1868 v §. 21 in sl. z napravo enoletnih prostovoljcev daje dijakom privoljenje, da v enem letu vojaščino odslužijo, in si vrh tega službino leto do 25. leta svoje starosti sami izvoliti zamorejo. Kedar so svoja leta doslužili, jim vojaščina ni više na potu, naj se učé ali pravo- ali modroslovja, ali tehnike ali zdravilstva, ali lekarstva, ali se v živinozdravilske šole podajo. Postava celó veleva, da se naj učenci zdravilstva kakor lekarstva tako za časa enoletnega izobraževanja, kakor za časa vojske svojemu poklicu primerno porabijo. Iz tega pa sledi, kako opravičena da je naša prošnja, ki meri na to, da se naj mladenčem, ki so eno leto prostovoljno v vojaškem stanu doslužili, ne brani, potem pripravljati se na duhovski stan, in po dovršenih šolah prejeti svete rede.

Po §. 25. vojne postave se sicer tudi „bogoslovceem, ki so se med vojsake uvrstili“, daje odpust, da zamorejo bogoslovske študije dovršiti in sveto mešnikovo posvečenje prejeti, ki se potem med vojne duhovnike uvrsté. Ali te dobrote se le malo malo dijakov zamore deležnih storiti. Koliko jih je zlasti kmečkih sinov, ki bi pred 20. letom latinske šole dovršili? Večidel še le v 20. in 21. letu pridejo na vsenčilišča in v semenišča. Potem pa dobrot omenjenega §. 25, kakor ga je veleslavno ces. in kr. ministerstvo deželne brambe doslej razlagalo, ne morejo više uživati. Če se bo pa še dalje omenjena postava tako razlagala, potem bode nad polovico manj bogoslovcev, v kratkem bo povsodi duhovnikov silno pomanjkovalo, kar pa ne bo le cerkvi, temuč tudi državi škodovalo. Odbor se nadeja, da bode veleslavno ces. in kr. ministerstvo prošnjo tem bolj milostljivo uslišalo, ker vojni zakon od 5. dec. 1868, kteri v §. 1. vsakemu sposobnemu državljanu dolžnost nalaga, da osebno za vojaka služi, v §. 21. in sl. učenim stanovom veliko polajšanja dovoljuje, tedaj tudi duhovskega stanu prezreti ne bo mogel.

V Konjicah dné 29. decembra 1872.

Odbor kat. pol. društva v Konjicah.

Jožef Rozman l. r.
prvomestnik.

J. Voh l. r.
zapisovalec.

Gospodarske stvari.

49. občni zbor štajarske kmetijske družbe v Gradcu 4. in 5. febr. 1873.

Dolžnost nam je, čeravno nismo v nobeni zvezi z graško kmetijsko družbo, gledé na podružnice, ki jih družba tudi po dolejtem štajarskem ima, razglasiti načrt 49temu občnemu zboru. —

Prva seja se začne 4. febr. ob 4. uri popoldne in se boče potem 5. febr. predpoldne v deželski hiši dalje zborovalo.

Obravnave bodo obsegale:

1. Poročilo osrednjega odbora o njegovej delavnosti l. 1872, in kako da je zvršil sklepe 48. glavnega zbora.

2. Račun od l. 1871, volitev treh pregledovalcev računa za preteklo leto 1872.

3. Proračun za l. 1873.

4. Poročila o tem, kako da se je obnesla reja angleških svinj (berkširskega in sufolskega plemena), ki se že ena leta sem po deželi razdeljujejo?

5. Kaj podajajo skušnje zastran umetnega ribarstva?

6. Po katerih pomočkih bi se zavlačanju živalske kuge v deželo v okom prišlo?

7. Bi se li zložba zemljišč v eno kmetijstvo godila po svobodni pogodbi posestnikov ali pa posiloma?

8. Kako bi se sadjoreja povzdigniti dala na ono stopnjo, na kateri bi vsled ugodnih podnebnih razmer lahko bila?

9. Predlogi in želje podružnic, besede udov, ako so se poprej prvosedniku naznanile.

10. Prisodbe premij v dnarjih in svetinjcah za učitelje in manjše posestnike, ki imajo posebne zasluge za povzdigo sadjo- in vinoreje, bučelarstva, svilarstva in v pripravljanju raznih semen.

Predlogi podružnic, komu da se naj premija prisodi, se morajo 14 dni pred občinim zborom naglasiti in dobro potrditi, sicer se na nje pri občnem zboru ne boče oziralo.

11. Volitev prvosednika, prvega namestnika in osrednjega odbora, ki se ima po pravilih ponoviti. Pri volitvi odbornikov se boče, kolikor mogoče, na obe strani dežele gledalo.

Dr. Mavricij žl. Kaiserfeld, Dr. Fr. žl. Hlubek,
prvosednik, tajnik.

Vse to se boče seveda nemški obravnavalo in potem nemški razglasilo brez vsega ozira na slovensko stran dežele. Gospodje si pač mislijo: Slovenci se naj popred nemški naučijo ali ponemčijo, če hočejo z nami govoriti ali nas poslušati.

Silno potreba bi bilo posebnega kmetijskega društva za dolnje Štajarsko, v katerem bi delali možje, ki imajo glavo in srce za slovenske kmetovalce. Mnogo se je že o tem govorilo in pisarilo, a izpeljalo se ni nič. V zlate bukve bi zapisali narodnjake, kateri bi se te stvari krepko poprijeli in jo dognali.

O vinstvu,

ali kako se vino v kleti oskrbuje.

(Spisal Franjo Jančar.)

Kakošno grozdje daje dobrega vina?

Ako grozdje ni prav zrelo o trgatvi, tudi vino ne bo dobro; le od prav zrelega grozdja

se dobi prav dobro, gladko, sladko, okusno in izvrstno vino. Večidel jesensko vreme te vinske lastnosti odloči. Zamore pa se z bolj ranimi trtami, to je, katerih grozdje poprej dozori, tudi še v slabem jesenskem vremenu dobro in okusno vino pridelati, kakor so na primer: žlahtne mušice, zelenič, klešec, traminac, beli in rudeči španjolj itd. Ako se tih omenjenih trt grozdje pomešano stlači, se dobi še celó o slabi, mokrotni letini precej dobro in gladko vino, dasi grozdje pozno v jeseni ni popolnoma dozorelo. Vsekako je pridelek takošen, da lahko stroške povrne, kar ne gre prezirati.

Kako se grozdje trga in sladin nareja?

Če je skozi leto bilo gorko, vroče vreme, in je tudi jesen še topla, posebno pa suhotna, se proti jeseni obilno grozdni jagod zgrbanči, to je: civeb naredi. Takrat se civebe in sila pečene jagode najpoprej oberejo in v kleti ali tlačilnici v poseben sod ali kad vsipljejo. O tlačnji ostalega grozdja se od drugega ali tretjega koša na te civebe in jagode po dva ali tri škafe mošta vlije, potem pa močno vse zmečka in raztlači, bodisi z motiko, še bolje pa snažnimi nogami, inače se civebe ne bi navlekle ter bi sladkor in duh v njih ostal brez koristi. Potlej se še s kakim drogom po tri ali četirikrat na dan ta naliv zmeša, dokler se ne stlači in sladki mošt v sod vlije, kar se drugi ali tretji dan zgodi, kdor v enem dnevu trgatev zgotovi; kdor pa več dni trga, tudi lahko več sladina si naredi na isti način. Ako bi se na civebe in sprazene jagode staro, izvrstno vino vtilo, bo tudi sladin po starem vinu okus imel, in se veliko prej sčistil. Sladin je velike vrednosti; civebe pa inače stlačene z drugim grozdem brez haska v tropinah ostanejo: le žganje dadó boljše.

Koliko se naj za eno tlačenje grozdja natrga?

Ko smo civebe in sprazene jagode že poprej nabrali, se sedaj zaporedoma grozdje trga v škafe, iz katerih se v brente ali pute vsipavlje, ktere putarji na tlačilnico nosijo. Ali tu bi se utegnilo preveč grozdja nakopičiti, in potlej bi se tlačitelji še gibati in tudi grozdja tlačiti ne mogli, če bi trgatev več dni ali celó več tednov trajala. Zato je najbolje, 90 k večemu 120 brent grozdja dopoldne natrgati in ga na krnico spraviti. Dobro bo, ako začne eden, ko je že kakih 50 brent na krnici, grozdje tlačiti, mošt se spušča v kad, in sčasoma se koš z obroči naredi in stlačeno grozdje vanj zmeče. Kadar je število brent dopolnjeno, je tudi koš zgotovljen. Tako ravnanje nevrjetno pospešuje tlačenje; pa tudi ljudem po noči odpočiti da, ki bi inače cele noči morali delati in bedeti, ker se koš ali tlačenje po šestkrat v noči ponavlja. Ako se prvi koš komaj še le o petih popoldne naredi, je za odpočitek ljudem vsa noč zgubljena. (Dalje.)